

Abasiini / Abaza / Абаза бызшва Abaza byžšwa

latinisatsioon: KNAB 1993, parandatud 2003
 romanization: KNAB 1993, modified 2003

1 А а	a	19 Ж ж	ž	37 Н н	n	55 ХІв хІв	hw
2 Б б	b	20 ЖВ жв	žw	38 О о	o	56 Ц ц	c
3 В в*	v	21 ЖЬ жь	ž	39 П п	p	57 ЦІ цІ	ç
4 Г г	g	22 З з	z	40 ПІ пІ	p̄	58 Ч ч	č
5 Гв гв	gw	23 И и	i	41 Р р	r	59 Чв чв	čw
6 Гь гь	ğ	24 Й й	j	42 С с	s	60 ЧІ чІ	č̄
7 Гъв гъв	ğw	25 К к	k	43 Т т	t	61 ЧІв чІв	č̄w
8 Гьь гьь	ğj	26 Кв кв	kw	44 Тл тл	ł	62 Ш ш	š
9 Гь гь	gj	27 Къ къ	q̄	45 Тш тш	č	63 Шв шв	šw
10 ГІ гІ	ḡ	28 Къв къв	q̄w	46 ТІ тІ	ł̄	64 ШІ шІ	š̄
11 ГІв гІв	ḡw	29 Къь къь	q̄j	47 У у	u	65 Щ щ	ś
12 Д д	d	30 Кь кь	kj	48 Ф ф*	f	66 Ъ ъ	χ
13 Дж дж	dž	31 КІ кІ	ķ	49 Х х	x	67 Ы ы	y
14 Джв джв	džw	32 КІв кІв	ķw	50 Хв хв	xw	68 Ъ ъ*	'
15 Джь джь	dž	33 КІь кІь	ķj	51 Хъ хъ	q	69 Э э	è,e ^A
16 Дз дз	dz	34 Л л	l	52 Хъв хъв	qw	70 Ю ю*	jú
17 Е е	e,je ^A	35 Ль ль	lj	53 Хь хь	xj	71 Я я*	já
18 Ё ё*	ë	36 М м	m	54 ХІ хІ	h		

^A Vokaali, й, ъ ja ъ järel, samuti sõna alguses.

* Ei esine abasiini omasõnades.

^A After a vowel, й, ъ and ъ, also word-initially.

* Does not occur in genuine Abaza words.

Hääldus

Pronunciation

c [ts], ç [ts'], č [tʃ], č̄ [tʃ̄], č̄ [tʃ̄], č̄ [tʃ̄], dž [dʒ], dž [dʒ], ğ [ɣ], ğ̄ [h̄]~[ʃ̄], ķ [kʰ], lj [kʲ], ł [l̄], p̄ [pʰ], q̄ [qʰ], š [ʃ], ś [c], ł̄ [tʰ], u [u]/[w], x [x], χ [χʰ], y [ə], ž [ʒ], ž̄ [ʒ̄].

Märkused

Notes

1. *j*-ga kaashäälikud on peenendatud; kui й järgneb vahetult kaashäälikule, siis pannakse pööratavuse tagamiseks vahele eraldav keskpunkt: УрышвйхъымгІва Uryšw·jqymğwa.

2. Kuni 1969 kirjutati peenendatud kaashäälikute järel ю, я, nt дапхюн (nüüd: дапхьун).

3. Täheühendite topeldumisel kirjutatakse ainult esimene täht kahekordselt: дджвара.

4. Murretes ja laensõnades esinevad ka häälikud лІ ĺ ja фІ ƒ.

1. Consonants with *j* are palatalized; if й follows immediately a consonant, a middle dot is used to avoid confusion: УрышвйхъымгІва Uryšw·jqymğwa.

2. Until 1969 ю, я were used after palatalized consonants, e.g. дапхюн (now written дапхьун).

3. When doubled, only the first letter of a consonant combination is written twice: дджвара.

4. In dialects and borrowed words also sounds лІ ĺ and фІ ƒ may occur.

Ladina tähestik 1932–1938

A a	İ i	= i
B b	I ı	= j?
C c	J j	= žw
Ç ç	K k	
D d	K, k,	= k
E e	L l	
F f	L, l,	= l
ƒ ƒ	M m	
G g	N n	
ƒ ğ	O o	
Q q	P p	
H h	P p	= p
h h	Q q	= q

Roman alphabet 1932–1938

Q q	= dž	Z z	= džw
R r		Z z	= ž
S s		З з	= dz
Ş ş	= š	Ɖ Ɖ	= č
Ɛ Ɛ	= ś	Ɔ Ɔ	= č
T t		Ь ь	= y
T t	= t	Т т	= ž
U u	= u, w	Ʀ Ʀ	= ćw
V v		Ј ј	= ćw
X x		Ч ч	= ć
X x	= q	Ц ц	= ć
Y y	= ğ		
Z z			

fh = f, gu = gw, qu = ğw, hu = hw, qu = qw, xh = xj, xu = xw, xu = qw.

Allikad**Sources**

1. К. В. Ломтатидзе. Абазинский язык. — *Языки народов СССР*. Т. IV. Москва 1967.
2. Р. Н. Клычев, Л. П. Чадуа. Абазинский язык. — *Языки мира. Кавказские языки*. Москва, Издательство Academia 2001, с. 131–146.